

Návrh habilitační komise na jmenování docentem

Masarykova univerzita

Fakulta:	Filosofická
Habilitační obor:	Filosofie
Uchazeč:	Dr. phil. Jakub M Á C H A, Ph.D.
Pracoviště:	katedra filosofie FF MU
Habilitační práce:	Tracing All the Connections. Wittgenstein on Internal and External Relations
Habilitační komise:	
Předseda:	prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc. Masarykova univerzita – Filosofická fakulta
Členové:	prof. PhDr. Petr Kořátko, CSc. Akademie věd ČR – Filosofický ústav doc. Mgr. Tomáš Marvan, Ph.D. Akademie věd ČR – Filosofický ústav doc. Mgr. Rostislav Niederle, Ph.D. Masarykova univerzita – Filosofická fakulta prof. PhDr. Marián Zouhar, PhD. Filozofický ústav SAV Bratislava

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Dr. phil. Jakub Mácha, Ph.D., patří k předním odborníkům v oboru analytické filosofie jazyka a mysli, kognitivní vědy, epistemologie a dějin novověké filosofie. K rozvíjení této specializace získal první předpoklady již během studia. Vystudoval na Fakultě informatiky FF MU v roce 2000 magisterské studium oboru informatika, přitom pokračoval ve studiu filozofie až do úrovně doktorského studia a v roce 2009 obhájil doktorskou disertaci, kterou připravoval na základě smlouvy ve dvojím vedení, na Filozofické fakultě Leibnizovy univerzity v Hannoveru a na FF MU v Brně. V okruhu badatelů analytické filosofie patří k renomovaným autorům své generace.

Jakub Mácha zpracoval svou německy psanou doktorskou disertační práci *Analytische Theorien der Metapher* (Analytické teorie metafory) ve spolupráci s Filosofickou fakultou Leibnizovy university v Hannoveru. Po úspěšné obhajobě práce vyšla v prestižním německém nakladatelství LIT Verlag. Dílčí kapitoly byly publikovány v zahraničních časopisech (*Northern European Journal of Philosophy* a *Proceedings of the International Wittgenstein Symposium*). Hlavním tématem práce je koncept metaforického významu, ne metafory u konkrétních filosofů či básníků. Výchozím bodem je otázka, zda má metafora kromě svého doslovného významu další sekundární či metaforický význam, jenž doslovný význam překračuje. Jinak formulováno, může nám koncept metaforického významu dopomoci

k lepšímu porozumění metaforám? Při hledání odpovědi na tuto otázku jsou zkoumány rozličné teorie metafory pocházející od autorů, které bychom mohli zařadit do proudu analytické filosofie v širším smyslu. Úvodní část však obsahuje historický přehled problematiky metafory od Platóna po současnost. Jakub Mácha zpočátku trvá na následujícím klíčovém vymezení metafory: V metafoře je něco viděno jako něco jiného. Většina probíraných autorů bere tuto definici za svou, aniž by si uvědomovali, že ona sama je metaforou, neboť slovo „vnímání“ je zde užito v přeneseném významu. Prvním dílčím výsledkem práce je proto identifikování a popsání tzv. metaforiky vnímání, jež prostupuje diskuzi o metafoře. Následně se nabízí otázka, zda je tato metaforika vnímání nedílnou součástí či pouze nereflektovaným předpokladem zkoumání významu metafory. V závěru práce Jakub Mácha naznačuje, jak je možné se s metaforikou vnímání vyrovnat. Takové zkoumání ale již překračuje rámec analytické filosofie.

Kromě knižní monografie *Analytische Theorien der Metapher* je autorem značného počtu vědeckých statí v časopisech a sbornících, včetně zahraničních (publikoval v Německu, Dánsku, Norsku, Velké Británii, Polsku, na Slovensku), zatím publikoval celkem 16 autorských odborných článků, 6 kapitol v zahraničních monografiích a dalších 8 článků v zahraničních konferenčních sbornících. Přednesl rovněž zvané přednášky ve Velké Británii, Španělsku, Německu a Norsku, absolvoval řadu zahraničních vědeckých stáží (Leibniz Universität, Philosophisches Seminar, Hannover; University of Bergen, Wittgenstein Archives; University of Barcelona), vystupoval na zahraničních i domácích vědeckých kongresech, konferencích a seminářích, je činný rovněž jako editor a odborný recenzent několika časopisů, organizátor workshopů a konferencí. Dr. phil Jakub Mácha, Ph.D., byl a je řešitelem a spolurešitelem několika projektů a grantů.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru *filosofie* na MU.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Dr. phil Jakub Mácha, Ph.D. pedagogicky působí od roku 2007 na katedře filozofie FF MU (přednášky a semináře v kurzech Dějiny filozofie V - německý idealismus, Současná německá filozofie, Logika I, II, Úvod do analytické filosofie, Kant: Kritika soudnosti, Tractatus logico-philosophicus, Bertrand Russell: Problémy filosofie, Ludwig Wittgenstein: Filozofická zkoumání, Filozofické teorie metafory ad.).

V letech 2008 a 2009 vedl semináře i na Leibniz Universität Hannover (Bertrand Russell: Problems of Philosophy, Logik und Sprachphilosophie von D. Davidson).

Vedl 4 úspěšně obhájené bakalářské a 2 magisterské diplomové práce, v současnosti vede další 2 práce bakalářské, 1 magisterskou a 3 práce disertační. K veškeré pedagogické činnosti přistupuje Dr. phil Jakub Mácha, Ph.D., s odpovědností a pečlivostí, výuku vede s úsilím o didaktickou vyváženost a soustavnost.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru *filosofie* na MU.

Svou celkovou odbornou kvalifikaci prokázal habilitand i ve své přednášce pro odbornou veřejnost, která se konala dne 5. 12. 2014 na Filozofické fakultě MU na téma *Kolmanova kritika fetišizace matematiky* (hodnocení přednášky viz zvláštní příloha).

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Dr. phil. Jakub Mácha, Ph.D., předložil jako habilitační spis rukopis monografie *Tracing All the Connections. Wittgenstein on Internal and External Relations*. Práce se zabývá Wittgensteinovým dílem z perspektivy distinkce mezi interními a externími relacemi. Z této perspektivy je jedná o jednu z nejfundamentálnějších distinkcí, kterou Wittgenstein ve svém díle používal. Hlavní tezí práce je, že Wittgensteinova metoda analýzy spočívá právě na distinkci mezi interními a externími relacemi. Práce má následující strukturu: První část je obecné uvedení do problematiky. Dále je postupováno chronologicky. Druhá část shrnuje filosofické pozadí, v němž se distinkce mezi interními a externími relacemi objevila. Nejdůležitějšími postavami jsou zde Hegel, Bradley, Russell a Moore. Třetí část je věnována Wittgensteinovu ranému dílu. V šesté kapitole je vymezena definice interních a externích relací v těchto textech. Čtvrtá část se zabývá Wittgensteinovými texty od roku 1929 do jeho smrti v roce 1951. Desátá kapitola podává několik definicí interních a externích relací v těchto textech. Následující kapitoly zkoumají rozličná témata z Wittgensteinovy pozdní filosofie, v nichž je důležitá distinkce mezi interními a externími relacemi. Závěrečná pátá část poskytuje odůvodnění Wittgensteinovy metody analýzy, které je založeno právě na distinkci mezi interními a externími relacemi.

Všichni tři oponenti, a to prof. Dr. Herbert Hrachovec (Institut filozofie Vídeňské univerzity), doc. PhDr. Eugen Andreanský, Ph.D. (katedra filozofie a dějin filozofie FF UPJŠ Košice) a doc. Mgr. Tomáš Marvan, Ph.D. (Filosofický ústav AV ČR Praha) se ve svých posudcích shodují v názoru, že se jedná o kvalitní přínos k analytické filosofii a filosofii jazyka. Autor podle jejich názoru řeší problémy přehledně, prezentuje se jako badatel, který řeší na vysoké úrovni komplikované vědecké úlohy. Oceňují autorův přehled v různých oblastech analytické filosofie, jeho schopnost poskytovat zasvěcený přehled v dané problematice, inspirativnost jeho přístupu. Prof. Hrachovec charakterizuje práci Jakuba Máchy jako ambiciózní a kreativní pokus o zachycení charakteristiky Wittgensteinovy filosofie, který prokazuje důkladnou znalost Wittgensteinova korpusu a autorovy značné exegetické a analytické schopnosti. Doc. Marvan za největší přínos práce pokládá autorovu obhajobu teze, že rozlišení interních a externích vztahů je základním nástrojem Wittgensteinovy pojmové analýzy. Doc. Andreanský za velmi vydařený pokládá zejména závěr práce, který podle jeho názoru výstižně v systematické rovině ukazuje charakter vnitřních vlastností ve wittgensteinovském podání. Všichni oponenti se v závěru shodují na doporučení přijmout habilitační spis a pokračovat v habilitačním řízení.

Kvality habilitačního spisu Jakub Mácha nepřímo dokládá i skutečnost, že byl po recenzním řízení vydán v nakladatelství Bloomsbury Academic.

Závěr: Úroveň habilitační práce Dr. phil. Jakuba Máchy, Ph.D., **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru *Filosofie* na MU.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise		5
počet členů přítomných hlasování		5
počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0
	neplatných	0

Návrh komise:

Na základě výsledků tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce předkládá komise vědecké radě Filosofické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat Dr. phil. Jakuba Máchu, Ph.D., docentem v oboru *Filosofie*

V Brně 19. 3. 2015

prof. PhDr. Jan Zouhar, CSc., předseda

prof. PhDr. Petr Kotátko, CSc.

doc. Mgr. Tomáš Marvan, Ph.D.

doc. Mgr. Rostislav Niederle, Ph.D.

prof. PhDr. Marián Zouhar, PhD.